

Màrius Serra a Verbàlia

DAVID CASTILLO coordinador

ESPECIAL

Fa gairebé un quart de segle que Màrius Serra es va incorporar a la literatura catalana amb el recull de contes *Línia* i la novel·la

Amnèsia, que el convertiria en un dels joves autors més prometedors dels anys vuitanta al costat dels Sergi Pàmies, Ferran Torrent, J.M. Fonalleras, Maria Jaén, Lluís-Anton Baulenas i Rafael Vallbona, entre altres. Aquella seria una primera mostra d'una trajectòria que ens ha mostrat una obra que reflecteix la seva personalitat, inquieta i juganera, sempre als límits de la racionalitat del científic i la follia del poeta. Amb els anys, Serra ha esdevingut un dels grans noms de la nostra literatura en una zona de frontera entre la narrativa i uns experimentalismes que l'han fet qüestionar-se el mateix fet creatiu. Els territoris de cruïlla el van dur, així mateix, a inventar-se la secció d'enigmística amb què va debutar en aquest suplement des

del primer número, un llunyà juliol del 1989. Recordo que el vam fitxar perquè els seus ulls desbordaven la intel·ligència i la rapidesa del seu cervell era

Màrius Serra es presenta en dos nous llibres ROBERT RAMOS

proporcional a la dels seus dits, acostumats al piano i als teclats de les màquines d'escriure. Un dia fins i tot el vam fer competir amb una mecanògrafa professional, singularment àgil, i Serra li

va mantenir el pols. El nostre home és un dels fixos del *Cultura* i segurament també s'explicarà la literatura catalana des dels seus llibres, tant pel que fa als

personatges dissortats, tafurs i despistats, com pels que s'escapen de la tossuda realitat, com el que va originar *Quiet*, un dels grans èxits dels darrers anys. Avui estem contents per la doble novetat que ha presentat Serra, tant pel territori que implica *Verbàlia 2.0* com pel volum *L'orgia verbal. Converses amb Màrius Serra*, on Biel Barnils segueix la vida de l'escriptor metre a metre. El nostre col·laborador Manel Vega fa una lectura de les dues novetats a partir de les mateixes paraules del Màrius. *Verbàlia 2.0* i *L'orgia verbal* són dos llibres complementaris, que

radiografien tant l'ànima de l'enigmista com la seva mateixa manera d'entendre l'art. Estat mental o estat de l'esperit –com definia Eugeni d'Ors el barroc–, el món verbàlic ens torna a atrapar. *

MOTELBARSTOW

RAFAEL VALLBONA

A Cala Figuera

Vaig arribar a Cala Figuera un dia en què l'agost s'essanguia trist i plujós. Xop i glaçat de carretera, vaig acceptar de bon grat el cafè que em van oferir al bar de l'hotel senzill i confortable: uns apartaments blancs a una banda de la piscina, un bloc d'habitacions a l'altra i, enmig, la terrassa. La pluja havia desbaratat els plans dels turistes que, vençuts, passejaven sense esma pels carrerons que donen al port natural. Les onades bressolaven els llaguts amarrats.

Gràcies al mal temps vaig descobrir que aquell hotel era de la família de Blai Bonet. Dos dies de pluja van donar per converses, petites complicitats, com l'estada del poeta a Vilassar de Mar, i per rellegir-lo. Em van regalar la reedició, quaranta-cinc anys després, d'*Haceldama* (Ensiola), amb un bellíssim pròleg del poeta Damià Pons que una tarda em va portar a perdre'm pels carrers solitaris i calms de Santanyí.

Assegut a la mateixa taula de la terrassa on ell seia cada matí a veure passar les hores, vaig pensar en com l'escriptor es

Vaig pensar com Blai Bonet es riuria dels turistes desemparrats pel mal temps

riuria dels turistes desemparrats pel mal temps, i en com el mar, revoltat, esquiu i indecent, li evocaria el propi cos de jove, convuls i arrogant. Com un personatge d'*El Mar*, vaig buscar la vida per racons suats, lluny d'idees nobles. Abans de marxar, aquella agradable família també em va regalar un exemplar d'*El Mar* (editat per Tres i Quatre). Vaig decidir rellegir-lo durant la travessia en ferri de retorn a Barcelona.

Al cap de tres hores, quan després de fer un cafè vaig tornar a la butaca, el llibre ja no era al lloc. L'havia agafat un nen malparit i l'estava guixant i estripant-ne les pàgines sense miraments. Vaig dirigir-me a la mare, una grassa llardosa. Em va dir que era d'ell, que se l'havia trobat. Li vaig arrabassar de les mans amb ràbia i li vaig dir de tot. Quan vaig arribar a casa vaig llegir uns versos de *Nova York* (Columna): "Hi ha una afinitat entre el delinquent i l'atractat...". No tornaré a Cala Figuera. *

AVUITOCA... LLUÍS LLORT

Errors divins

El col·lectiu dels traductors sol estar mal pagat, sense temps per treballar amb garanties (tret dels que ho fan per a Adesiara i per a poques editorials més), poc valorats (l'error sempre és transcendental, però la bona feina no cal elogiar-la) i, a sobre, cada cop pateixen més intrusisme. Potser es van guanyar l'infern amb errors com ara confondre *kamelos*, que en grec significa *cap* (corda gruixuda amb què s'amarraven vaixells), amb *camell*. Això diuen que li va passar a sant Jeroni en traduir una dita de sant Mateu així: "És més fàcil que un *camell* passi per l'ull d'una agulla que no que un ric entri al regne del cel". Més conflictiu és l'error segons el qual es va traduir, també a la Bíblia, el terme hebreu *almah* (dona jove), per *verge* (en hebreu, *betulah*). Podria ser que en el text original la Verge Maria no fos verge, però ara, qui té prou arguments (eufemisme de pebrots, sí) per desmentir aquesta creença? Com ara quan es força un singular i es passa del politeisme al monoteisme. Exemples? El primer vers del Gènesi sembla que era: "Al principi, *els déus* van crear el cel i la terra", i molts altres casos en què el plural es va disfressar de majestàtic. El poder eclesiàstic és el responsable d'aquestes manipulacions i no els traductors, perquè qui paga, mana, i sant Pere canta. O potser balla? *